

Бекітемін
Академиялық Кеңес
төрағасы

Макулов К. К.
(Академиялық кеңесінің
2020 25 күнгі № 7
хаттамасы)

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІГІН БАҒАЛАУ ТӘРТІБІ БОЙЫНША НҮСҚАУЛЫҚ

Ақтау, 2025

МАЗМҰНЫ

1. МАҚСАТЫ МЕН ҚОЛДАНУ САЛАСЫ	3
2. ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН БЕЛГІЛЕР	3
3. ҰҒЫМДАР МЕН АНЫҚТАМАЛАР	4
4. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	5
5. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІГІН БАҒАЛАУ РӘСІМІ	5
5.1 АҒЫМДЫҚ ЖӘНЕ АРАЛЫҚ БАҚЫЛАУДЫ БАҒАЛАУ РӘСІМІ	5
5.2 АҒЫМДАҒЫ БАҚЫЛАУДЫ БАҒАЛАУ ҚҰРАЛДАРЫ	7
5.3 ЖАППАЙ АШЫҚ ОНЛАЙН КУРСАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӘНЕ ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН ЖӘНЕ БАҒАЛАУ РӘСІМІ	10
5.4 АРАЛЫҚ АТТЕСТАТТАУДЫ БАҒАЛАУ РӘСІМІ	11
5.5 АРАЛЫҚ АТТЕСТАТТАУДЫ БАҒАЛАУ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ	12
5.6 ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАЦИЯНЫ БАҒАЛАУ ТӘРТІБІ	21
6. БАЛДЫҚ-РЕЙТИНГТІК ӘРІПТІК ЖҮЙЕСІНДЕ БАҒАЛАР ШКАЛАСЫ	28

1. МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 «Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау тәртібі туралы нұсқаулық» (бұдан әрі – Нұсқаулық) Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университетінде (бұдан әрі – Есенов университеті) бақылаудың барлық түрлері бойынша: ағымдағы және аралық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау, бағалау тәртібін жүйелендіру мақсатында әзірленді.

1.2 Осы нұсқаулық келесі құжаттарға сәйкес әзірленген:

1) Қазақстан Республикасының 27.07.2007 жылғы № 319-III «Білім туралы» заңы (өзгерістер мен толықтырулармен);

2) ҚР БҒМ 30.10.2018 жылғы № 595 бұйрығымен бекітілген Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (өзгерістермен және толықтырулармен);

3) ҚР Білім және ғылым министрлігінің 20.04.2011 жылғы № 152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары (өзгерістер мен толықтырулармен);

4) ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары (өзгерістер мен толықтырулармен);

5) ҚР БҒМ 29.11.2007 жылғы № 583 бұйрығымен бекітілген Оқу-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидалары (өзгерістер мен толықтырулармен);

6) Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 04.06.2020 жылғы № 11933-1943 бұйрығымен бекітілген «Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті» КЕАҚ Жарғысы;

7) Есенов университетінің 2029 жылға дейін стратегиялық даму жоспары;

8) Университеттің академиялық саясаты, ОӘЖ регламенті және басқа да нормативтік құжаттары.

9) "Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті" КЕАҚ академиялық адалдық кодексі;

Ескерту. 1.2-тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

2. ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН БЕЛГІЛЕР

ААЖ	–	автоматтаныдырылған акпараттық жүйе
АБ	–	аралық бақылау
АКК	–	академиялық кеңес
АтК	–	аттестациялық комиссия
БӨЖ	–	білім алушының өзіндік жұмысы
ДӨЖ	–	докторантың өзіндік жұмысы
Есенов Университеті	–	КЕАҚ Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті
ЖЕК	–	жалпыевропалық құзыреттіліктер
ЗЖ	–	зертханалық жұмыс
ҚА	–	қорытынды аттестация
МӨЖ	–	магистранттың өзіндік жұмысы
ОӘЖ	–	оқу-әдістемелік жұмыс
БООЖ	–	білім алушының оқытушымен өзіндік жұмысы
ПОҚ	–	профессорлық-оқытушылар құрамы
ТО	–	тіркеу офісі
ТС	–	тәжірибелік сабақ

3. ҰҒЫМДАР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Нұсқаулықта келесі негізгі ұғымдар мен анықтамалар пайдаланылады:

1) академиялық адалдық – жазбаша жұмыстарды (бақылау, курстық, эссе, дипломдық, диссертациялық) орындау, емтихан жауаптары, зерттеулер, өз ұстанымын білдіру, академиялық персоналмен, оқытушылармен және басқа да білім алушылармен өзара қарым-қатынас жасау, сондай-ақ бағалау кезінде білім алушының оқудағы адалдығын білдіретін құндылықтар мен қағидаттар жиынтығы;

2) аралық бақылау - бір оқу пәнінің бөлімін (модулін) аяқтағаннан кейін білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау;

3) білім алушыларды аралық аттестаттау – білім алушылардың бір оқу пәнінің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын оқуды аяқтағаннан кейін меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүзеге асырылатын шара;

4) білім алушылардың оқу жетістіктері-білім алушылардың оқу процесінде алатын және жеке тұлғаның қол жеткізген даму деңгейін көрсететін білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері;

5) білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау – жоғары оқу орны өз бетінше анықтайтын бақылаудың (ағымдағы, аралық, жиынтық және қорытынды) және аттестаттаудың әртүрлі нысандарымен білім алушылардың білім деңгейін тексеру;

6) білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау - академиялық кезең ішінде оқытушымен аудиториялық және аудиториядан тыс сабақтарда өткізілетін кәсіби оқу бағдарламасына сәйкес білім алушылардың білімін жүйелі тексеру;

7) білім алушының оқытушымен өзіндік жұмысы – ЖОО немесе оқытушының өзі белгілейтін жеке кесте бойынша жүзеге асырылатын оқытушының жетекшілігімен студенттің өзіндік жұмысы;

8) білім алушының өзіндік жұмысы – оқу-әдістемелік әдебиеттермен және нұсқаулықтармен ұсыныстармен камтамасыз етілген өз бетінше оқуға бөлінген тақырыптардың бойынша жұмыс; білім алушылардың санатына қарай студенттің өзіндік жұмысы, магистранттың өзіндік жұмысы және докторанттың өзіндік жұмысы болып бөлінеді; БӨЖ-дың бүкіл көлемі студенттің күнделікті өз бетімен жұмыс істеуін талап ететін тапсырмалармен бекітіледі;

9) валидтілік - оқыту әдістері мен оқу нәтижелерінің сәйкестігінің өлшемі. Өлшеудің валидтілігі қолданылатын әдістеме зерттелетін нәрсенің шынымен қажетті критерийлерін (сипаттамасын) өлшеуге мүмкіндік беретінін көрсетеді;

10) дипломдық жұмыс (жоба) – білім алушының университеттің білім беру бағдарламасын меңгеру нәтижелерін жалпылау болып табылатын және соңғы курста орындалатын өзіндік шығармашылық жұмысы;

11) жинақтық бағалау – оқу жұмысының барлық түрлері (дәріс, тәжірибе, зертханалық, БӨЖ) бойынша ұпайларды қосатын, апта сайын өткізілетін бағалау түрі;

12) жиынтық бағалау – оқу жоспарының, академиялық кезеңнің бөлімдерін/кималас тақырыптарын аяқтағаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі;

13) жіберу рейтингі – оқу жұмысының түрлері бойынша қорытынды бақылауды тапсыруға рұқсат беретін оқу үлгерімінің ең төменгі көрсеткіші;

14) қалыптастыру бағалау – үздіксіз жүргізілетін, оқытушы мен білім алушы арасында кері байланысты камтамасыз ететін және оқу процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік беретін бағалау түрі;

15) қорытынды бақылау – аралық аттестаттау кезеңінде емтихан түрінде өткізілетін оқу пәнінің бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау мақсатында білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау. Егер пән бірнеше академиялық кезеңде оқылатын болса, қорытынды бақылау осы академиялық кезеңде оқытылатын пән бөлігі бойынша жүргізілуі мүмкін;

16) магистрлік диссертация – таңдалған білім беру бағдарламасы саласындағы өзекті мәселенің теориялық және/немесе практикалық әзірлемелерін қамтитын, қазіргі заманғы ғылым мен техниканың теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделген ғылыми-педагогикалық бағытта білім алып жүрген магистранттың дербес ғылыми зерттеу болып табылатын бітіру жұмысы;

17) магистрлік жоба – таңдалған білім беру бағдарламасының өзекті мәселесінің қолданбалы тапсырмасын шешуге мүмкіндік беретін теориялық және (немесе) эксперименталдық нәтижелерді қамтитын бейінді бағытта білім алып жүрген магистранттың дербес зерттеу болып табылатын бітіру жұмысы;

18) оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі - халықаралық тәжірибеде қабылданған сандық эквиваленті бар әріптік жүйеге сәйкес келетін, білім алушылардың рейтингін белгілеуге мүмкіндік беретін баллдардағы оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі;

19) оқыту мақсаттары – қоғамның және тұлғалық өсудің талаптарына жауап беретін күтілетін нәтижелер жиынтығы;

20) рефлексия – адамның өзін-өзі тануға, өз қызметінің нәтижелерін қайта ойлауға және талдауға бағытталған ойлау процесі;

21) тіркеу офісі – білім алушының оқу жетістіктерінің бүкіл тарихын тіркеумен айналысатын және білімді бақылаудың барлық түрлерін ұйымдастыруды қамтамасыз ететін академиялық қызмет.

4. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

4.1 Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау жиынтық, қалыптастырушы және жинақтаушы бағалаумен жүзеге асырылады.

4.2 Бақылаудың барлық түрлері бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау: үлгерімді ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау балдық-рейтингтік әріптік жүйе бойынша жүзеге асырылады.

4.3 Ағымдағы бақылау дәрістерді бағалауды (білім беру порталында тестілеу/бақылау сұрақтары); ПОҚ апта сайын қоятын практикалық/зертханалық сабақты бағалауды; СРО тапсырмаларын бағалауды қамтиды. БӨЖ тапсырмаларының санын оқытушы өзі анықтайды (2-ден кем емес).

4.4 Әрбір пән бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерінің деңгейі жіберу рейтингісінің бағасы (60%) мен қорытынды бақылау бағасынан (40%) қалыптастырылатын қорытынды бағалаумен айқындалады.

4.5 Қорытынды баға білім алушының жіберу рейтингі бойынша да, қорытынды бақылау бойынша да оң бағалары болған жағдайда ғана есептеледі. Қорытынды бақылау аралық аттестаттау кезеңінде жүргізіледі.

4.6 Құзыреттілік бойынша оқытудың соңғы нәтижелерін бағалаудың өлшеу құралдары Блум таксономиясына негізделген.

Ескерту. 4.3-тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

5. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІКТЕРІН БАҒАЛАУ РӘСІМІ

5.1 Ағымдық және аралық бақылауды бағалау рәсімі

Білім алушыларды аралық бақылау университеттің білім беру порталында білім алушылардың ағымдағы балдарын орташа арифметикалық бағалау негізінде 100 балдық бағалау жүйесі бойынша қалыптастырылады. Аралық бақылау автоматты түрде есептеледі: бірінші АБ - 8-ші аптада 1-8-ші аптадағы ағымдағы бақылау бағаларынан, екінші АБ - 15-

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым
ші аптада 9-15-ші аптадағы ағымдағы бақылау бағаларынан. Әрбір АБ-дың ең жоғары баллы 100 баллды құрайды.

Ағымдағы бақылау балдары 100 балдық шкала бойынша қойылады. Бакалавриат, магистратура, докторантура білім алушылары үшін барлық пәндер бойынша бақылау сұрақтары және тестілеу үшін /дәрістерді бағалау/, СРО тапсырмалары үшін, практикалық зертханалық сабақтар үшін - ПОҚ қоятын ағымдағы бақылау баллдарының ең көп саны 100. Бағалау критерийлерін және қойылған баллдардың шкаласын оқытушы дербес әзірлейді.

Ескерту. 5.1-тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

5.2 Ағымдағы бақылауды бағалау құралдары

Ағымдағы бақылауды бағалау құралдары:

5.2.1 Презентация – презентация объектісі туралы қажетті ақпаратты студентке ыңғайлы формада жеткізуге мүмкіндік беретін ақпараттық құрал:

№	Болжалды критерийлер	Бағалау
1	Құрылымы	– слайдтар саны сөз сөйлеу мазмұны мен ұзақтығына сәйкес келеді; – титулдық слайд пен қорытынды слайдтың болуы
2	Көрнекілік	– жақсы сапалы суреттер, айқын кескіні бар, мәтінді оқу оңай; – ақпараттың көрнекілік құралдары қолданылады (кестелер, схемалар, графиктер және т. б.)
3	Дизайн және баптау	– слайдтардың дизайны тақырыпқа сәйкес келеді, мазмұнды қабылдауға кедергі келтірмейді, презентацияның барлық слайдтары үшін бірдей дизайн үлгісі қолданылады
4	Мазмұны	- презентация зерттеудің негізгі кезеңдерін көрсетеді (мәселе, мақсат, гипотеза, жұмыс барысы, қорытындылар, ресурстар); - жұмыс тақырыбы бойынша толық, түсінікті ақпаратты қамтиды; - орфографиялық және пунктуациялық сауаттылық
5	Сөз сөйлеуге қойылатын талаптар	- баяндамашы мазмұнды еркін біледі, материалды анық және сауатты баяндайды; - сөз сөйлеуші аудиторияның сұрақтары мен ескертулеріне еркін және дұрыс жауап береді; - сөз сөйлеуші регламент шеңберіне дәлме-дәл сәйкес келеді.

5.2.2 Бақылау жұмысы – тақырып немесе бөлім бойынша белгілі бір типтегі мәселелерді шешу үшін алынған білімді қолдану дағдыларын тексеру құралы. Бақылау жұмысы-берілген уақыт ішінде орындалатын жазбаша тапсырма (аудиториялық жұмыс жағдайында - 30 минуттан 2 сағатқа дейін, аудиториядан тыс жұмыс жағдайында - бір күннен бірнеше күнге дейін). Егер тест жұмысына арналған тапсырмалар оқулықтан, оқу құралынан немесе басқа дереккөзден алынса, онда оны силабуста көрсету керек.

Шамамен бағалау критерийлері: болжамды жауаптарға сәйкестік; іс-әрекеттерді орындау алгоритмін дұрыс пайдалану (әдістеме, технология және т. б.); пайымдау логикасы; шешімге өзіндік тәсіл.

5.2.3 Баяндама – белгілі бір оқу-тәжірибелік, оқу-зерттеу немесе ғылыми мәселені шешу үшін алынған нәтижелерді көрсету бойынша студенттің өз бетімен дайындаған көпшілік алдында сөйлеуі. Есепті бағалау критерийлерінің саны мен салмағы есептің жалғыз бағалау пәні болып табылатынына немесе оның бір бөлігі ғана екендігіне байланысты.

Шамамен бағалау критерийлері: сөздің тақырыпқа сәйкестігі, қойылған мақсат пен міндеттер; тақырыпты түсіну, акпаратты сыни тұрғыдан талдай білу; оқыту әдістерін және оларды қолдана білуді білуді көрсету; кестелерді, диаграммаларды, суреттерді және т.б. пайдалана отырып акпаратты жалпылау; презентацияны дайындау кезіндегі өзіндік және шығармашылық.

5.2.4 Конспект студенттердің акпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыруға және бағалауға мүмкіндік береді.

Шамамен бағалау критерийлері: мәтіннің оңтайлы көлемі (түпнұсканың үштен бір бөлігінен артық емес); мәтіннің логикалық құрылысы мен байланыстылығы; материалдың толық/терең ұсынылуы (негізгі ережелердің, ойлардың болуы); акпаратты өңдеу нәтижесі ретінде визуализациялау (кестелер, схемалар, суреттер); безендіру (дәлдік, түпнұсканың құрылымын сақтау).

5.2.5 Ғылыми мақала бағалау құралы ретінде студенттердің оқу материалын меңгеру деңгейін де, акпаратпен жұмыс істеудің жалпы дағдыларының қалыптасуын да көрсете алады.

Шамамен бағалау критерийлері: тақырыптың өзектілігін негіздеу және оны ашу дәрежесі; мақала жазу логикасын сақтау; мақаланың таңдалған ғылыми журнал тақырыбына сәйкестігі; автор ережелерін сақтау; ғылыми жұмысты ресімдеу нормаларын сақтау.

5.2.6 Эссе - білім алушының қойылған проблеманың мәнін жазбаша баяндау қабілетін бағалауға, тиісті пәннің тұжырымдамалары мен аналитикалық құралдарын пайдалана отырып, осы мәселеге өз бетінше талдау жүргізуге, қойылған проблема бойынша авторлық ұстанымын жинақтайтын қорытынды жасауға мүмкіндік беретін құрал. Эссе мен рефераттың айырмашылығы-бұл ғылымның, өнердің, өз тәжірибесінің, қоғамдық практиканың және т. б. басқа салаларынан идеяларды, тұжырымдамаларды, ассоциативті бейнелерді пайдалану кезінде студенттің ғылыми мәселеге қатысты тәуелсіз эссе-рефлексиясы. Эссені сыныпта қолдануға болады (содан кейін оның уақыты мақсаттарға байланысты 5 минуттан 45 минутқа дейін шектеледі) немесе аудиториядан тыс.

Шамамен бағалау критерийлері: мәтін құрудың логикалық құрылымының болуы (проблема қоя отырып кіріспе; негізгі идеялар бойынша бөлінген негізгі бөлім; пайымдау нәтижесінде алынған қорытындылармен қорытынды); эссе тақырыбы бойынша нақты айқындалған жеке ұстанымның болуы; жеке ұстанымды негіздеу кезінде дәлелдердің барабарлығы; баяндау стилі (кәсіби терминдерді, дәйексөздерді пайдалану, фразалардың стилистикалық құрылысы және т.б.).

5.2.7 Семинар тек оқу сабақтарын ұйымдастыру формасы ғана емес, сонымен қатар бағалау құралы бола алады. Бұл жағдайда семинарды өткізу студентке сеніп тапсырылады және оны өткізу бағасы, мысалы, семестрдің қорытынды бағасына 10% үлес қосады. Студент семинарды ұйымдастыру бойынша барлық іс-әрекеттер үшін жауапкершілікті өз мойнына алады (тақырыпты таңдайды, дайындау үшін дереккөздер тізімін немесе материалдарды, үлестірме материалдарды, семинарды өткізу жоспарын дайындайды) және тікелей жүргізеді

Шамамен бағалау критерийлері: дайындық сапасы (оқуға ұсынылған материалдар, үлестірме материалдар, нұсқау беру, колдау және көмек); түсіндіру сапасы (материалды еркін меңгеру, тақырыпты анық түсіну, сұрақтарға нақты жауаптар, мысалдар келтіру); ресурстардың сапасы (ұсынылған релевантты дереккөздердің кеңдігі, оқуға қажетті дереккөздерге сілтемелер; презентация сапасы (аудио-видеотехниканы, үлестірме материалдарды жақсы пайдалану, жанды, серпінді), пікірталас сапасы (оқытудың тиімді және қызықты топтық әдістерін пайдалану, студенттерді қатыстыру, топ жұмысын үйлестіру).

5.2.8 Жоба-оқу және зерттеу тапсырмаларының кешенін жоспарлау және орындау нәтижесінде алынатын түпкілікті өнім. Практикалық міндеттер мен проблемаларды шешу процесінде білім алушылардың өз білімдерін өз бетінше құрастыру дағдыларын бағалауға, акпараттық кеңістікте бағдарлануға және талдамалық, зерттеу дағдыларының, практикалық

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым және шығармашылық ойлау дағдыларының қалыптасу деңгейіне мүмкіндік береді. Жоба берілген уақыт аралығы ішінде жеке тәртіппен немесе білім алушылар тобымен орындалуы мүмкін. Жоба тақырыптарын бөлуді оқытушы жүргізеді.

Шамамен бағалау критерийлері:

- **жобаны орындау процесін бағалау:** дербестік, зияткерлік қызметтің белсенділігі, қойылған міндеттерді орындауға шығармашылық көзқарас, акпаратпен жұмыс істей білу, командада жұмыс істей білу;

- **алынған нәтижені бағалау:** жобаның мақсаты мен міндеттерін нақты және анық тұжырымдау, олардың тақырыпқа сәйкестігі; дереккөздерді таңдаудың негізділігі; проблеманы және оның шешімдерін ашудың тереңдігі/толықтығы / негізділігі; қорытындылар мазмұнының жобада мәлімделген мақсаттар мен міндеттерге сәйкестігі; теориялық немесе практикалық сипаттағы жаңалық элементтерінің болуы; практикалық маңыздылығы; жұмысты ресімдеу;

- **жобаны қорғауда сөз сөйлеуді бағалау:** сөз сөйлеудің мәлімделген тақырыпқа сәйкестігі, құрылымдылығы, қисындылығы, қолжетімділігі, ең аз жеткіліктілігі; зерттелетін тақырыпты меңгеру деңгейі (терминологияны меңгеру, материалдағы бағдар, заңдылықтарды, өзара байланыстарды түсіну және т.б.); дәлелділік, анықтық, сұрақтарға жауаптардың толықтығы; сөз сөйлеу мәдениеті (еркін сөйлеу, парактан оқу, материалды беру стилі және т. б.).

5.2.9 Кейс-стади проблемалық тапсырмаларды пайдалануға негізделген, онда білім алушыларға берілген проблеманы шешу үшін өзіне қажетті, бірақ толық емес акпаратты қамтитын нақты кәсіби-бағдарланған жағдайды ұғыну ұсынылады. Кейс-стади қолдану қажеттілігі функционалдық құзыреттерді бағалау тест сипатындағы сұрақтарға жауаптарға дейін төмендетілмейтіндігімен байланысты, өйткені функционалдық құзыреттер-бұл адам еңбек саласында немесе логикалық есептерді шешуде жасай алатын нәрсе.

Шамамен бағалау критерийлері: іске тән мәселелердің көпшілігі тұжырымдалған және талданған: акпаратпен жұмыс істеу кезінде адекватты аналитикалық әдістер көрсетілді; шешу үшін қосымша акпарат көздері пайдаланылды. іс; барлық қажетті есептеулер жүргізілді; істі шешу барысында дайындалған құжаттардың мәні мен мазмұны бойынша оларға қойылатын талаптарға сәйкес келуі; тұжырымдар дәлелді, дәлелдер салмақты; бұл жағдайдың шешімін басқа шешімдерден ерекшелендіретін өз тұжырымдарымызды жасады.

5.2.10 Коллоквиум-оқытушының білім алушылармен әңгімелесуі немесе коллоквиумға шығарылған мәселелердің бірі бойынша жазбаша жұмыс түрінде оқу сабағы ретінде ұйымдастырылған тақырыптың, бөлімнің немесе пәннің бөлімдерінің оқу материалын меңгеруін ағымдағы бақылау құралы. Шын мәнінде, коллоквиум - бұл миниатюрадағы емтихан, сондықтан коллоквиумға жауапты бағалау кезінде емтихан сияқты өлшемдерді қолдануға болады.

Шамамен бағалау критерийлері: жауаптың көлемі мен құрылымы; материалды баяндау логикасы; тиісті терминологияны пайдалану, баяндау стилі; мәселенің ашылу дәрежесі; қажетті есептеулерді орындау.

5.2.11 Зертханалық жұмыс-бұл практикалық дағдыларды пысықтауға және студенттердің белгілі бір пән бойынша білімін тексеруге бағытталған ағымдағы бақылау нысаны. Бұл теориялық білімді практикада қолдану қабілетін бағалауға көмектеседі, сонымен қатар жабдықпен жұмыс істеу және деректерді талдау дағдыларын дамытады.

Бағалаудың шамамен критерийлері: тапсырманың дұрыстығы; дәлдік пен дәлдік; нәтижелерді талдау; есептің дұрыс ресімделуі, барлық қажетті есептеулердің, кестелер мен түсіндірмелердің болуы; жабдықпен жұмыс істей білу, жұмысты ұсыну сапасы.

Баға қою критерийлері мен ағымдағы бақылаудың әр түрлі түрлерінің қойылған баллдарының шкаласын оқытушы жеке әзірлейді және силлабуста көрсетіледі. ПОК ағымдағы бақылаудың басқа түрлерін қолдануға құқылы.

Ескерту. 5.2-тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

5.3 Жаппай ашық онлайн курстарды пайдалану және оқыту нәтижелерін және бағалау рәсімі

5.3.1 Есенов университетінде ЖАОК пайдаланудың келесі үлгілері қолданылуы мүмкін:

5.3.2 Модель 1. Тек ЖАОК: пәнді толығымен ауыстыру. Бұл жағдайда:

- міндетті ЖАОК курстары- білім беру бағдарламасының оқу жоспарының пәндеріне оқыту мазмұны/нәтижелері және сағаттар/кредиттер саны бойынша сәйкес келген жағдайда, кафедра ЖАОК курстарының каталогынан таңдаған курстар;

– білім алушының таңдауы бойынша ЖАОК курстары-оқу мазмұны/нәтижелері және сағаттар/кредиттер саны бойынша сәйкестік шартымен бір немесе бірнеше ЖАОК платформаларының курстарын қамтитын ЖАОК курстарының каталогынан білім алушылар өз бетінше таңдаған курстар.

1 "ЖАОК міндетті курстары" моделін таңдаған жағдайда, курс білім алушыларға ЖАОК курстарын зерделеу үшін жеткілікті уақытты қамтамасыз ету мақсатында аудиторияларды көрсетпей білім алушылардың сабақ кестесіне енгізіледі.

Осы модель кезінде оқыту нәтижелерін тану "Есенов университетінде ресми және бейресми білім берудің оқу нәтижелерін тану тәртібі туралы ережелер" ішкі нормативтік құжатына сәйкес жүзеге асырылады.

5.3.3 Модель 2. ЖАОК-қолдау: ЖАОК пәнді дәстүрлі түрде оқыту барысында білім алушының өзіндік жұмысында (бұдан әрі – БӨЖ) қосымша материал ретінде "төңкерілген сынып"технологиясын қолданумен немесе қолданбай іске асыру кезінде пайдаланылады.

Бұл модельде ПОҚ БӨЖ бағасын 8-ші және/немесе 15-ші аптада (ЖАОК платформасында зерттелетін материалдың көлеміне байланысты) ЖАОК игерудің ағымдағы пайызына пропорционалды балл қояды.

Материалды аралық игеру ЖАОК платформасында білім алушының жетістіктері скринімен расталады.

5.3.4 Модель 3. Аралас оқыту «+ЖАОК»: аудиториялық сабақтарды (негізінен дәрістерді) ішінара ауыстыру, сондай-ақ «төңкерілген сынып» технологиясын қолданумен немесе қолданбай ЖАОК жекелеген тақырыптарын ішінара есептеу.

ЖАОК дәріс сабақтарын толық ауыстырған кезде ПОҚ дәріс сабақтары үшін ұпайларды ЖАОК игерудің ағымдағы пайызына пропорционалды 8 жоғары және 15 аптада қояды.

Дәріс сабақтарын ішінара ауыстырған кезде оқытушы ЖАОК нәтижелері 1-ші немесе 2-ші аралық бақылауда есептелінетіні туралы шешім қабылдайды. Тиісінше, ЖАОК ауыстырылған апталардағы дәріс сабақтары үшін ұпайлар ЖАОК игерудің ағымдағы пайызына пропорционалды түрде 8 немесе 15 аптада қойылады. Бұл ретте, аралық аптаның басына дейін білім алушы оқытушыға ЖАОК сертификатын тапсыруы қажет.

Тиісті аптада практикалық сабақтарды ішінара ауыстырған кезде білім алушы оқытушыға орындалған тапсырманың скриншотын және алынған бағалау нәтижесін ұсынуы тиіс.

5.3.5 Модель 4. «ЖАОК+» аралас оқыту: дәрістерді, практикалық және семинарлық сабақтарды ішінара сақтай отырып, ЖАОК пайдалану, сондай-ақ пән бойынша ағымдағы аттестаттау және қорытынды бақылау үшін ЖАОК-та оқу нәтижелерін пайдалану.

Аралас оқыту кезінде оқытушы ЖАОК ауыстырылатын апталарды анықтайды. Тиісті апталардағы балдарды оқытушы ЖАОК-ты игерудің ағымдағы пайызына пропорционалды түрде қояды (өткен оқудың скриншотын немесе сертификатты ұсынылған жағдайда).

Ескерту. 5.3тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

5.4 АРАЛЫҚ АТТЕСТАТТАУДЫ БАҒАЛАУ РӘСІМІ

5.4.1 Оқытудың барлық деңгейлері үшін аралық аттестаттау мынадай нысандарда жүргізіледі:

компьютерлік тестілеу;

билеттік нысанда немесе эссе нысанында жазбаша емтихандар: аудиторияда немесе компьютерлік сыныпта;

-жобаны қорғау нысанында емтихандар;

-демонстрациялық емтихан;

-сараланған сынақ.

-шығармашылық емтихан.

Ағылшын тілінен емтихандар екі кезеңде өткізіледі: жазбаша және ауызекі (сөйлеу) кезеңдері.

ПОҚ силлабустарда көрсетілуі тиіс аралық аттестаттаудың басқа түрлерін қолдануға құқылы.

5.4.2 Әрбір пән бойынша аралық аттестаттауды өткізу нысанын факультет (академия) кеңесі әрбір академиялық кезеңге (семестрге) айқындайды, бұдан әрі АС отырысында бекітіледі.

5.4.3 Аралық аттестаттауды ұйымдастыру тәртібі эпидемиологиялық жағдайға және басқа факторларға байланысты әрбір емтихан сессиясына айқындалады.

5.4.4 Компьютерлік тестілеу университеттің білім беру порталы арқылы компьютерлік сыныптарда жүргізіледі. Емтихан тестілері ПОҚ жүктейтін тест сұрақтары банкінен құрылады. Компьютерлік тестілеу нәтижелері ААЖ электрондық ведомосінде автоматты түрде көрсетіледі.

5.4.5 Жазбаша емтихан билет түрінде немесе эссе түрінде, компьютерлік сыныптарда немесе аудиторияларда өткізілуі мүмкін.

Аудиториядағы жазбаша емтихан компьютерлік бағдарламамен жасақталған билеттер бланкілерінде өткізіледі. Емтихан аяқталғаннан кейін жауап бланкілері ТО шифрланады, әрі қарай емтихан алушыларға тексеруге және бағалауға тапсырылады. Әрі қарай ТО декодтауды жүргізеді және емтихан алушыларға университет ААЖ-ға балл қою үшін ведомость береді.

Компьютерлік сыныпта жазбаша емтихан өткізу кезінде билет пәнді жүргізетін ПОҚ жүктейтін сұрақтар банкінен ААЖ автоматты түрде жасақталады.

5.4.6 Онлайн оқыту кезінде жазбаша емтихандар прокторингті қолдану арқылы өткізіледі.

5.4.7 "Шет тілі" пәні бойынша емтихандар IELTS форматында өткізіледі.

5.4.8 IELTS форматындағы Speaking емтиханының кезеңін факультет деканының өкімімен құрылған комиссия қабылдайды

5.4.9 IELTS форматындағы емтихан деңгейлік модельге және ECTS және дәстүрлі шкалаға аудармаға сәйкес тілдер бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес бағаланады. Емтихан комиссиясы жұмысының қорытындылары емтихан нәтижелерін көрсете отырып, хаттамамен бекітіледі.

5.4.10 «Дене шынықтыру» пәні бойынша аралық бақылау спорт үйірмелерінің жаттықтырушылары әзірлеген дене шынықтырудың жалпы стандарттарына сәйкес сараланған сынақ форматында жүргізіледі. Сараланған сынақ семестрдің 15-ші аптасында тапсырылады. ААЖ-ға сараланған сынақ нәтижесін жаттықтырушы енгізеді.

5.4.11 Теңіз академиясының білім беру бағдарламаларының конвенциялық курстары бойынша аралық бақылау 15 аптада CTSW-78 халықаралық конвенциясының (А – III/6-бөлім) талаптарына сәйкес жүргізіледі. Бағалау "Дельта-тест" лицензияланған бағдарламасында компьютерлік тестілеу түрінде жүзеге асырылады (немесе дайындық бағыты бойынша "Дельта-тесттен" сұрақтар). Емтихан нәтижелерін оқытушы емтихан аяқталғаннан кейін 24 сағат ішінде Canvas білім беру жүйесіне жүктейді.

5.4.12 Жобаны қорғау форматындағы емтихан оқу барысында білім алушылар семестр ішінде бекітілген жобаларды орындайтын пәндер бойынша қолданылады. Жобалық форматта іске асырылатын пәндерді факультет кеңесі айқындайды және АС-да бекітіледі.

5.4.13 Осы нысандағы емтихандар кестеге сәйкес аудиторияларда өткізіледі. Емтиханды тиісті факультет деканының өкімімен құрылған комиссия қабылдайды. Комиссия мүшелері бағалау нәтижелерін тиісті кафедра әзірлеген чек-парақта көрсетеді. Емтихан комиссиясы жұмысының қорытындылары ведомосте көрсетіледі. Әрі қарай, оқытушылар ведомость негізінде емтиханды қабылдағаннан кейін 48 сағат ішінде ақпараттық жүйеге бағаларды жүктейді.

5.4.14 Демонстрациялық емтихан-студенттерге өндіріске жақын жағдайларда игерілген кәсіби құзыреттіліктерін көрсетуге мүмкіндік беретін емтихан түрі.

Демонстрациялық емтихан, әдетте, серіктес ұйымның практикалық алаңында өткізіледі. Сондай-ақ, демонстрациялық емтихан университеттің зертханасында немесе пәндік кабинетінде, бағдарламалық кешендермен/ зертханалық жабдықтармен/ демонстрациялық стендтермен және т. б. жұмыс істеудің практикалық дағдылары мен дағдыларын көрсетуге мүмкіндік беретін жағдайларда өткізілуі мүмкін. Емтиханды деканның бұйрығымен құрылған комиссия қабылдайды, оған сарапшылар ретінде өндірістік практиктер кіре алады. Кафедра практикалық тапсырмалары бар билеттерді әзірлейді, олар бірден практикалық алаңда/ зертханада/пәндік кабинетте орындалады. Бағалау Дағдылар мен дағдыларды анықтау бойынша бағалау парағына (чек-параққа) сәйкес жүргізіледі. Чек-парақты кафедраның оқытушысы да, өндірістік практик те толтырады. Білім алушының қорытынды бағасы комиссияның әрбір мүшесі қойған балдардың орташа арифметикалық мәні ретінде айқындалады. Емтиханның ұзақтығы дайындық бағытының ерекшелігіне байланысты. Емтихан комиссиясы жұмысының қорытындылары ведомосте көрсетіледі. Әрі қарай, оқытушылар хаттама негізінде емтиханды қабылдағаннан кейін 48 сағат ішінде ақпараттық жүйеге бағаларды жүктейді.

5.4.15 Шығармашылық емтихан-студенттерге шығармашылық қабілеттерін, дағдылары мен дағдыларын көрсетуге мүмкіндік беретін емтихан түрі. Емтиханның бұл түрі шығармашылық білім беру бағдарламалары үшін қолданылады. Емтиханды деканның өкімімен құрылған комиссия қабылдайды, оған сарапшылар ретінде шығармашылық ұйымдардың өкілдері кіре алады. Бағалау шығармашылық дағдыларды айқындау бойынша бағалау парағына (чек-параққа) сәйкес жүргізіледі. Білім алушының қорытынды бағасы комиссияның әрбір мүшесі қойған балдардың орташа арифметикалық мәні ретінде айқындалады. Емтихан комиссиясы жұмысының қорытындылары ведомосте көрсетіледі. Әрі қарай, оқытушылар хаттама негізінде емтиханды қабылдағаннан кейін 48 сағат ішінде ақпараттық жүйеге бағаларды жүктейді.

Ескерту. 5.4-тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

5.5 Аралық аттестаттауды бағалау құралдарының түрлері

5.5.1 Емтихан сұрақтары мен тапсырмаларын әзірлеу кезінде емтихан белгілі бір білім көлемін есте сақтау қабілетін ғана емес, сонымен қатар пәнді оқу процесінде алған құзіреттілікті, зерттелетін пәннің әртүрлі мәселелерін ойлау және бағдарлау қабілетін де тексеруі керек екенін есте ұстаған жөн.

5.5.2 Емтихан тапсырмалары келесі сипаттамаларға жауап беруі тиіс:

- мәселелілік-тапсырмалар негізінде оқу-кәсіби проблеманы қамтуы тиіс;
- жағдайлық-тапсырмада жағдайдың сипаттамасы (тарихи, зерттеу, өндірістік, оқу-қолданбалы және т. б.) болуы тиіс.;
- жалпылау-тапсырманы орындау іс-әрекеттің әртүрлі жалпыланған әдістерін қолдануды қамтуы керек (талдау, салыстыру, жалпылау, абстракция, синтез және т. б.);

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым

- рефлексивтілік-тапсырманы орындау оқушының рефлексивті әрекеттерімен аяқталуы керек, ол өзінің оқу жұмысының нәтижесі туралы бағалау әрекеттерін жасап қана қоймай, сонымен қатар тапсырманы орындау процесін талдайды («Не және қалай болды?», «Тағы не істегім келеді?», «Ұқсас тапсырмаларды орындау кезінде нені ескеру керек?», өз еңбегінің өніміне қатынасы және т.б.).

5.5.3 Емтихан сұрақтарының (тапсырмаларының) тізбесіне әзірлеуші-оқытушы қол қояды, кафедра меңгерушісі бекітеді және факультеттің сапасы жөніндегі комиссиясына тексеру үшін беріледі

5.5.4 Емтихан билетінің сұрақтары білім алушының жауабы оның нақты оқу нәтижесінің қаншалықты қалыптасқанын анықтайтындай етіп жасалуы керек. Сұрақтар оқыту мен құзыреттіліктің күтілетін негізгі нәтижелерінің шектеулі санын анықтауға бағытталуы керек.

5.5.5 Емтихан сұрағын дайындау кезінде оның сенімділігін (білім-алушының сұраққа берген жауабы нәтиженің қалыптасу дәрежесін бағалауға мүмкіндік береді) және валидтілігін (білім алушының сұраққа берген жауабы шын мәнінде бағалағысы келетін оқу нәтижесін бағалауға мүмкіндік береді) қамтамасыз ету қажет.

Емтихан билетінің тармақтарын тұжырымдау баяндау түрінде жүргізіледі.

5.5.6 Әрбір емтихан билетінде теориялық білімнің қалыптасуы мен жүйелілігін, олармен жұмыс істей білу, сыни бағалау және қорытынды жасау, сонымен қатар алған білімдерін практикалық мәселелерді шешу үшін қолдана білу қабілеттерін анықтайтын сұрақтар болуы керек.

5.5.7 Билет сұрақтарын құрастыру кезінде оқытушы пәннің силлабусында қарастырылған күтілетін оқу нәтижелерін ескере отырып, пәннің толық мазмұнына негізделуі керек. Пәнаралық және пәнаралық байланыстарды орнату қабілетін; жеткіліксіз немесе жаңа ақпарат жағдайында шешім табу қабілетін; бар білім мен әдістерді сыни бағалау қабілетін, сондай-ақ белгілі бір пәндік саладағы проблемалық және перспективалық бағыттарды айқындау қабілетін айқындайтын мәселелерге артықшылық беру керек.

5.5.8 Әр билет Блум таксономиясына сәйкес жасалған үш қиындық деңгейіндегі үш сұрақтан тұрады:

- мәселенің бірінші күрделілік деңгейі ең көбі 20 баллмен бағаланады (бакалавриат үшін-есте сақтау, магистратура-қолдану, докторантура-талдау);

- сұрақтың күрделілігінің екінші деңгейі ең көбі 30 баллмен бағаланады (бакалавриат үшін - түсіну, магистратура - талдау, докторантура-бағалау);

- мәселенің күрделілігінің үшінші деңгейі ең жоғары 50 баллмен бағаланады (бакалавриат үшін - қолдану, магистратура үшін - бағалау, докторантура үшін - синтез).

Кесте 4. Блум таксономиясы бойынша ойлау белсенділік деңгейлерін оқыту деңгейлері бойынша бөлу

№	Блум таксономиясының деңгейі	Бакалавриат	Магистратура	Докторантура
1	Есте сақтау	+		
2	Түсіну	+		
3	Қолдану	+	+	
4	Талдау		+	+
5	Бағалау		+	+
6	Синтез			+

5.5.9 **Бакалавриат** деңгейіндегі әрбір емтихан билетінде теориялық білім деңгейін тексеру үшін екі сұрақ және практикалық мәселелерді шешу кезінде теориялық білімді қолдану білігін тексеру үшін 1 тапсырма болуы тиіс.

- күрделіліктің 1-ші деңгейі (есте сақтау): білім алушылардың қазіргі заманғы алдыңғы қатарлы оқулықтардың мазмұнына сүйенетін оқу саласындағы озық білімдерді білуі мен түсінуін көрсету қабілетін ашатын тапсырмалар. *Мысал: Компьютерлік желілерді түрлері бойынша саралаңыз және жасауытарыңызды «Кластер» схемасы түрінде ұсыныңыз;*

- күрделіліктің 2-ші деңгейі (түсіну): білім алушылардың өз білімдері мен түсініктерін зерделеу саласы шеңберінде дәлелдерді қалыптастыру және негіздеу және проблемаларды шешу арқылы қолдана білуін ашатын тапсырмалар. *Мысал: Қазақстанда Индустриаландыру процесінің бірізділігін белгілеңіз және оны схема түрінде көрсетіңіз;*

- күрделіліктің 3-деңгейі (қолдану): әдетте берілген параметрлер бойынша орындалатын және жеке модульдерді немесе бүкіл пәнді игеру нәтижелері бойынша дағдыларды көрсетумен ерекшеленетін нақты, нақты шарттармен проблеманы шешуге арналған практикалық тапсырма. *Мысал: Велосипедтің дизайнына оның жылдамдығын 2 есе арттыру үшін қандай өзгерістер енгізу керек екенін анықтаңыз, эскизде велосипед моделін көрсетіңіз.*

5.5.10 Базалық циклдің «Математика» және «Физика» пәндері үшін билеттер есептеулер мен шығаруларды орындауды көздейтін жазбаша тапсырмалардан құрастырыла алады.

Мұндай жағдайда билет кем дегенде 5 тапсырмадан тұруы және мына кағидаттарға сәйкес құрылуы керек:

- тапсырмалардың күрделілігінің біртіндеп артуы;
- пәннің мазмұнына сәйкестігі және тақырыптық әртүрлілігі (силлабусқа сәйкес барлық тақырыптарды қамту);

- белгілі бір құзыреттілік қалыптасу деңгейін нақты бағалау мүмкіндігі.

Тапсырмалар мыналарды қамтуы керек:

- пәннің ерекшелігімен анықталатын шешім қабылдау элементі;
- жағдайдың нақты үлгісіндегі мүмкін болатын қайшылықтарды анықтау тапсырмалары;

- белгісіздік элементі;

- белгілі бір құзыреттің қалыптасу деңгейін сараланған бағалау мүмкіндігі.

5.5.11 **Магистратура** деңгейіндегі емтихан билеті келесі деңгейлердегі 3 сұрақтан тұруы тиіс:

- күрделіліктің 1-деңгейі (қолдану): білімді біріктіру және күрделі мәселелерді шешу, толық емес немесе шектеулі ақпарат негізінде пайымдауды қалыптастыру қабілетін ашатын тапсырмалар. *Мысал: Кәсіби қызметтің әртүрлі салаларындағы жұмысшы мамандардың жеке тұлға моделін жасаңыз: сауда, теңізде жүзу, құрылыс;*

- күрделіліктің 2-деңгейі (талдау): оқушыға нақты жағдайды талдау, қорытынды жасау, шешім қабылдау және түсіндіру, ұсынылған жағдайда белгілі бір стратегияны/тактиканы таңдау тапсырмасы беріледі. *Мысал: Мұнайды атмосфералық айдаудың технологиялық схемасын жетілдіру нұсқаларын талдаңыз, оңтайлы шешімді таңдаңыз және оны негіздеңіз;*

- күрделіліктің 3-деңгейі (бағалау): білім алушылардың жаңа идеяларды сыни талдау мен бағалауға қабілеттілігін, қандай да бір өнімнің маңыздылығын бағалау және анықтау қабілетін көрсететін тапсырма. *Мысал: Мұнайды терең оңдеудің кем дегенде 2 технологиясын талдап, олардың технологиялық тиімділігін бағалаңыз.*

5.5.12 **Докторантура** деңгейінің емтихан билеті келесі деңгейлердегі 3 сұрақты қамтуы тиіс:

- Күрделіліктің 1-деңгейі (талдау): оқушыға нақты жағдайды талдау, қорытындыға келу, қабылданған шешімді ғылыми тұрғыдан дәлелдеу тапсырмасы беріледі. *Мысал: Мұнай кен орындарының пайда болуының кем дегенде 2 теориясын талдап, ғылыми тұрғыдан осы теориялардың сенімділігіне дәлелдер келтіріңіз.*

- Күрделіліктің 2-ші деңгейі (бағалау): білім алушылардың сыни талдауға, жаңа және күрделі идеяларды бағалауға қабілеттілігін көрсететін тапсырма; ғылыми қызметтің қандай

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым да бір өнімін бағалау және оның маңыздылығын айқындау қабілеті; *Мысал: Адамдардың өзара қарым-қатынасындағы эмоциялар көрінісінің пайдалылығын/зияндылығын бағалау және тиімді қарым-қатынас бойынша жадынама ұсыну.*

- Күрделіліктің 3-деңгейі (синтез): білім алушылардың ақпаратты синтездеу және бағалау, бар ғылыми гипотезаларды талдау, өздерінің ғылыми гипотезаларын жобалау және ұсыну, белгілі ғылыми нәтижелерді негіздеу қабілетін көрсететін тапсырмалар. *Мысал: Қазақстан экономикасының таяудағы 10 жылдағы даму перспективалары туралы өз гипотезаңызды тұжырымдап, дәлелдей біл.*

5.5.13 Емтихан сұрақтарының қоры мыналарды қамтуы керек:

- ECTS 3-5 кредит көлеміндегі пәндер үшін – 45 сұрақ;

- ECTS 6-7 кредит көлеміндегі пәндер үшін – 60 сұрақ.

5.5.14 Ағылшын тілінде оқытылатын пәндер үшін (БББ-нан басқа профилі ағылшын тілін үйрену болып табылады):

- ECTS 3-5 кредит көлеміндегі пәндер үшін – 30 сұрақ;

- ECTS 6-7 кредит көлеміндегі пән үшін – 45 сұрақ.

5.5.15 Бағалау критерийлері:

- тақырыпты түсіну деңгейі-20 %;

- сыни тұрғыдан ойлау - 20 %;

- жауаптағы теориялық мәліметтердің толықтығы-20 %;

- жазу мәдениеті, терминдерді қолдану-20 %;

- қорытындыларды қалыптастыру деңгейі-20%.

Кесте 5. Билет бойынша жауаптарды бағалау критерийлері

Критерий	Жалпы бағалаудағы баллдың үлесі	Қиындық деңгейлері бойынша ең жоғары балл			
		1	2	3	Барлығы
Тақырыпты түсіну деңгейі	20%	4	6	10	20
Сыни ойлау	20%	4	6	10	20
Жауаптағы теориялық мәліметтердің толықтығы	20%	4	6	10	20
Жазу мәдениеті, терминдерді қолдану	20%	4	6	10	20
Тұжырымдардың, қорытындылардың қалыптасу деңгейі	20%	4	6	10	20
Барлығы	100%	20	30	50	100

Әрбір сұрақты бағалаудың 100 балдық жүйесі қолданылған жағдайда, қорытынды баға әрбір сұрақ үшін баллдар арасындағы орташа арифметикалық ретінде қалыптасады.

5.5.16 Жазбаша емтихан кезінде жетекші оқытушы мәлімдеген анықтамалық материалдың кейбір түрлерін пайдалануға рұқсат етіледі (анықтамалық материалдар билеттер салынған конвертке салынуы керек немесе тапсырма мәтінінде жазылуы керек). Сонымен бірге, бұл анықтамалық материал билет сұрағына жауап ретінде шақыру немесе тікелей көрсету болмауы керек. Мысалы, кез-келген күрделі техникалық құрылғының схемалық бейнесі ұсынылуы мүмкін, оның элементтерінің әрекетін оқушы талдауы керек; Менделеев кестесі, кейбір тезистер – қажет болған жағдайда әр түрлі пікірлерді талдау немесе бағалау және т.б. сонымен бірге, оқушыға нақты математикалық формула беру, оның болуы дұрыс шешім табуға мүмкіндік береді, кеңес болып саналады.

Емтихандарда пәннің ерекшелігіне байланысты практикалық есептерді шешу және есептеулер жүргізу үшін калькуляторларды пайдалануға рұқсат етіледі.

Ағылшын тілінде оқытылатын пәндер бойынша жазбаша емтиханда білім алушылар (Шет тілі: 2 шет тілі білім беру бағдарламасының білім алушыларын қоспағанда) аудармашы-сөздіктерді пайдалана алады (алайда тақырыптық және түсіндірме сөздіктерді пайдалануға рұқсат етілмейді).

"Шет тілі" пәні бойынша емтиханда сөздіктерді пайдалануға тыйым салынады.

5.5.17 Емтихан процесінде білім алушы жауап парағында сұрақтың дұрыс қойылмағандығы немесе сұрақтың пәннің оқу бағдарламасына сәйкес келмейтіндігі туралы – сұрақтың тұжырымдалуымен қатар белгі қоя алады.

5.5.18 **Эссе.** Эссенің мақсаты-тәуелсіз шығармашылық ойлау, өз ойларын жазбаша баяндау, ақпаратты құрылымдау, себеп-салдар байланысын окшаулау, тұжырымдарын дәлелдеу сияқты дағдыларды дамыту.

Эссе тақырыпты (мәселелерді) меңгерудің мазмұндық-теориялық деңгейін көрсетуі тиіс.

Эссе автордың берілген мәселе бойынша жеке пікірін көрсетуі керек (яғни, бағалау пікірлері - автордың сенімі немесе көзқарасына негізделген пікірлер). Эссе мәтіні теңдестірілген болуы керек. Егер бір көзқарас білдірілсе, онда мәтінде бар және оған қарама-қарсы талданған жөн.

Эссенің мазмұны ойластырылған, логикалық тұрғыдан дұрыс құрылған және құрылымдалған болуы керек.

5.5.19 **Эссе құрылымы:**

- кіріспе (кіріспе) – нақты тақырыпқа байланысты 2 немесе одан да көп сөйлемнен тұрады және кездесетін негізгі ұғымдардың анықтамаларын қамтиды;

- мазмұны (негізгі бөлігі) – талдау жұмысы негізінде, оның ішінде - фактілерді талдау негізінде құрылады. Автордың ойлары дәлелдермен расталған қысқаша тезистер түрінде ұсынылған.

Тезис – дәлелдеу керек шешім.

Дәлелдер – фактілер, әлеуметтік өмір құбылыстары, оқиғалар, өмірлік жағдайлар және өмірлік тәжірибе, ғылыми дәлелдер, ғалымдардың пікіріне сілтемелер және диссертацияның ақиқатын дәлелдеуде қолданылатын категорияларға негізделген басқа да пікірлер.

Тезистер мен дәлелдердің саны тақырыпқа, таңдалған жоспарға, ойдың даму логикасына байланысты. Эсседе келтірілген әр тезисте кем дегенде 2 дәлел болуы керек.

Эсседегі тезистердің санын **оқытушы** тапсырмаларды құрастыру және оны орындау тәртібін сипаттау кезінде анықтайды.

- қорытынды (қорытынды) – бұл тақырып бойынша түпкілікті тұжырымдар, келтірілген дәлелдерден қисынды түрде туындайтын пайымдау. Қорытынды одан әрі талқылау үшін өрісті қалдыратын пайымдаулар жиынтығы түрінде ұсынылуы мүмкін.

Кіріспе мен қорытынды мәселеге назар аударуы керек (кіріспеде ол қойылады, қорытындыда автордың пікірі қорытындыланады).

Эсседегі сөздердің ең аз саны-250. Егер эсседе 250 сөзден кем болса (есептеуге барлық сөздер, оның ішінде қызметтік сөздер де енгізіледі), нәтиже қанағаттанарлықсыз болып саналады және жұмыс "0" баллмен бағаланады. Эсседегі сөздердің максималды саны жектелмейді.

5.5.20 **Эссе тапсырмаларын әзірлеу.**

Эссе тапсырмаларын әзірлеу кезінде мыналарды ескеру қажет:

- эссе нақты тақырыптың немесе сұрақтың болуымен сипатталады. Эсседе көптеген тақырыптар немесе идеялар болмауы керек;

- эссе белгілі бір мәселе бойынша автордың жеке әсерлері мен ойларын білдіреді;

- эссе пәнді анықтайтын немесе толық түсіндіруді талап етпейді;

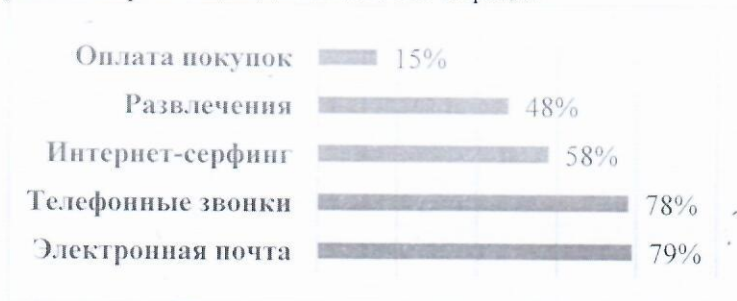
- эссе мазмұнында ең алдымен автордың тұлғасы - оның дүниетанымы, ойлары мен сезімдері бағаланады;

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым

- тапсырмалар білім алушыларға тапсырманы орындауға қажетті толық ақпаратты қамтуы тиіс (мысалы, статистикалық деректер, әртүрлі авторлардың сөздері, ғылыми фактілер және т. б.);

- тапсырма оқытушының тапсырма бойынша барлық талаптарын көрсетуі тиіс: тақырыбы, жұмыс көлемі, келтірілген тезистер мен дәлелдер саны және т. б.

5.5.21 **Мысалы.** Адамдар өздерінің смартфондарын *N*-де не үшін қолданатындығы туралы жобаны жүзеге асырғаныңызды елестетіп көріңіз.

Диаграммада көрсетілген жобаға сәйкес өз ойыңызды айтыңыз.

Кем дегенде 250 сөз жазыңыз.

Келесі жоспарды қолданыңыз:

- жоба тақырыбына кіріспе жазыңыз;

- 2-3 фактіні келтіріңіз;

- 1-2 салыстыру жасаңыз;

- смартфондарды пайдалану кезінде туындауы мүмкін мәселені белгілеп, осы мәселені шешудің жолын ұсыныңыз;

- қорытындылай келе, смартфондардың біздің өміріміздегі рөлі туралы өз пікіріңізді айтыңыз.

5.5.22 Оқытушы келесі эссе тақырыптарын санын әзірлейді:

- 3-5 кредит ECTS көлеміндегі пәндер үшін – 30 тақырып;

- 6-7 кредит ECTS көлеміндегі пәндер үшін – 45 тақырып.

5.5.23 **Ағылшын тілінде оқытылатын пәндер үшін (профилі ағылшын тілін үйрену болып табылатын БББ-дан басқа):**

- 3-5 кредит ECTS көлеміндегі пәндер үшін – 20 тақырып;

- 6-7 кредит ECTS көлеміндегі пәндер үшін – 30 тақырып.

5.5.24 **Эссені бағалау критерийлері:**

- мазмұнның тақырыпқа сәйкестігі-мақс 15 ұпай;

- тақырыпты ашу тереңдігі-мақс 30 ұпай;

- бірегейлік және дербестік-мақс 25 ұпай;

- дәлелділік-мақс 5 ұпай;

- сауаттылық-мақс 5 ұпай.

5.5.25 **Компьютерлік тестілеу.**

Сауатты құрастырылған тест білім алушыны белсенді ойлау әрекеттеріне, талдау мен ойлауға, қолда бар білімді жұмылдыруға итермелеуі керек.

Тесттер сенімділік, валидтілік (тестілеу нәтижелерін түсіндірудің жеткіліктілігі), репрезентативтілік, тексерілетін оқу материалының көлемін тест тапсырмаларымен қамтудың толықтығы талаптарына сәйкес келуі тиіс.

Тест тапсырмалары оқу пәнінің барлық тақырыптарын қамтуы тиіс. Пәннің әрбір тақырыбы бойынша тест тапсырмаларының пайыздық арақатынасы оқу бағдарламасының жоспарланған сағат санына сәйкес келуі тиіс.

Тест тапсырмалары қысқа, қажетсіз бөлшектерсіз, тест тапсырмаларының дұрыстығымен, тұжырымдар мен терминдердің анықтығымен ерекшеленуі тиіс. Әр тест тапсырмасында сенімділік, логика болуы және дұрыс емес тұжырымдардың болмауы

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым қажет. Жауаптардың барлық нұсқалары тапсырманың негізгі бөлігімен грамматикалық түрде сәйкес келуі керек.

5.5.26 Тест сұрақтарының жинағы тест тапсырмаларының кемінде келесі 2 түрін қамтуы тиіс:

- бір дұрыс жауапты таңдаумен тапсырмалар-50-ден аспайды%;
- бірнеше дұрыс жауаптарды таңдаған тапсырмалар-50%. Оқытушы Canvas білім беру жүйесінде қол жетімді тест тапсырмаларының басқа түрлерін де қолдана алады.

5.5.27 **Тапсырмаларды әзірлеуге қойылатын талаптар:** тест тапсырмаларының бланкі пән көлеміне байланысты мыналарды қамтуы тиіс:

- 3 ECTS кредит - 150 сұрақ;
- 5 ECTS кредит - 200 сұрақ;
- 6-7 ECTS кредит -250 сұрақ.

5.5.28 **Бағалау критерийлері:** емтихан үшін баллдар автоматты түрде шығарылады.

5.5.29 "Шет тілі" пәні бойынша емтихандар IELTS форматында төрт дағды бойынша өткізіледі: тыңдау, оқу, парафразалау, сөйлеу.

Тест тапсырмалары тестіленетін деңгейге байланысты әзірленеді және тест сұрақтарының мазмұны тестіленетін деңгейге сәйкес келеді:

- 1 семестр-A2 деңгейі;
- 2 семестр-B1 деңгейі.

Деңгейлер мазмұны CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) жүйесіне толық сәйкес келеді <http://ebcl.eu.com/wp-content/uploads/2011/11/CEFR-all-scales-and-all-skills.pdf>.

5.5.30 IELTS форматындағы "Шет тілі" пәні бойынша емтихан екі кезеңде өтеді: оқу, жазу, тыңдау (reading, writing, listening) дағдыларын бағалау (speaking) және емтихан алушымен әңгімелесу сөйлеу дағдыларды тестілеуді қамтитын жазбаша емтихан (6-кесте).

Компьютерлік сыныптарда өткізілетін reading, writing, listening форматтары бойынша емтихан нәтижелерін жүйе автоматты түрде есептейді.

Speaking форматы 7-кестеде көрсетілген критерийлер бойынша бағаланады.

IELTS форматындағы емтиханның тест тапсырмалары компьютерлік сыныптарда орындалады, ауызша емтихан емтихан алушымен бірге өтеді.

Кесте 6. "Шет тілі" пәні бойынша жазбаша емтихан кезеңдері

Тестіленетін дағды	Тапсырма түрі	Сұрақтар саны	Ұпай саны
Тыңдау (listening) тыңдауға арналған 2 мәтін	TRUE/FALSE Көп таңдаулы сұрақтар (Multiple choice questions) Жетіспейтін сөздерді кірістіру (gap-fill)	10	25
Оқу (reading)	Көп таңдаулы сұрақтар (Multiple choice questions) Жетіспейтін сөздерді кірістіру (gap-fill)	10	25
Жазу (writing)	use of English – сөйлемдерді парафразалау	10	25
Сөйлеу (Speaking)	Ұсынылған тақырып бойынша әңгіме (максимум 1-2 минут)	10	25
Барлығы			100

Кесте 7. Speaking форматын бағалау критерийлер

Критерийлер	25-21	20-16	15-11	10-6	5-2	1	0
Еркін сөйлеу	Кішігірім қателіктермен еркін сөйлеу	Біраз сенімсіздікпен сөйлеу	Сөйлеу грамматикалық қателіктермен еркін емес	Сөйлеу кезінде сенімсіздік және көптеген үзілістер байқалады	Сөйлеу кезінде сенімсіздік тым үлкен	Монолог болған жоқ	Келмеу
Дұрыс айтылу	Нақты және дәл айтылуы	Анық, бірақ дәл емес айтылу	Айтылуында елеулі қателіктер жібереді	Айтылымда көптеген қателіктер жібереді	Айтылымдағы өрескел қателіктерге байланысты сөйлеуді түсіну қиын	Монолог болған жоқ	Келмеу
Грамматиканы қолдану	Жақсы құрылған грамматика	Кішігірім қателіктері бар жақсы құрастырылған грамматика	Қарым-қатынасқа келергі келтіретін маңызды грамматикалық қателіктер жібереді	Қарым-қатынасқа келергі келтіретін көптеген грамматикалық қателіктер жібереді	Тіісті грамматиканы қалай қолдануды білмейді	Монолог болған жоқ	Келмеу
Лексиканы қолдану	Үлкен сөздік қоры	Сөздік қорын дәл қолданады	Кейде қате сөзді қолданады, бірақ тиімді байланысады	Қате лексиканы жиі қолданады	Идеяларды білдіру үшін дұрыс сөздік қорын таба алмайды	Монолог болған жоқ	Келмеу

5.5.31 Емтихан балы келесі формула бойынша есептеледі:

Қорытынды баға

$$= \frac{AB1 + AB2}{2} \times 60\% + (listening + reading + writing + Speaking) \times 40\%$$

5.5.32 Шет тілі бойынша білім алушылардың оқу жетістіктері деңгейлік модельге және ECTS және дәстүрлі шкалаға аудармаға сәйкес тілдер бойынша білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес бағаланады (8-кесте).

Тілдерді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы шетел тілін білудің (A1, A2, B1, B2, C1, C2) Бірыңғай Еуропалық құзыреттілік (бұдан әрі – БЕҚ) шеңберіне сәйкес келеді.

Кесте 8. Деңгейлік үлгіге және ECTS және дәстүрлі шкалаға аударуға сәйкес студенттердің шет тілі бойынша оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

БЕҚ сәйкес тілді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы	Әріптік жүйесі бойынша баға	ECTS бойынша баға	Балдың цифрлық эквиваленті	% мазмұны	Дәстүрлі бағалау шкаласы
A1	A	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-		3,67	90-94	
	B+	B	3,33	85-89	Жақсы
	B	C	3,0	80-84	Жақсы
	B-		2,67	75-79	
	C+		2,33	70-74	
	C	D	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
	C-		1,67	60-64	
	D+		1,33	55-59	
	D	E	1,0	50-54	Қанағаттанарлық
	F	FX, F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
БЕҚ сәйкес тілді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы	Әріптік жүйесі бойынша баға	ECTS бойынша баға	Балдың цифрлық эквиваленті	% мазмұны	Дәстүрлі бағалау шкаласы
A2	A	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-		3,67	90-94	
	B+	B	3,33	85-89	Жақсы
	B	C	3,0	80-84	Жақсы
	B-		2,67	75-79	
	C+		2,33	70-74	
	C	D	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
	C-		1,67	60-64	
	D+		1,33	55-59	
	D	E	1,0	50-54	Қанағаттанарлық
	F	FX, F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
БЕҚ сәйкес тілді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы	Әріптік жүйесі бойынша баға	ECTS бойынша баға	Балдың цифрлық эквиваленті	% мазмұны	Дәстүрлі бағалау шкаласы

B1	A	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-		3,67	90-94	
	B+	B	3,33	85-89	Жақсы
	B	C	3,0	80-84	Жақсы
	B-		2,67	75-79	
	C+		2,33	70-74	
	C	D	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
	C-		1,67	60-64	
	D+		1,33	55-59	
	D	E	1,0	50-54	Қанағаттанарлық
	F	FX, F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
БЕК сәйкес тілді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы	Әріптік жүйесі бойынша баға	ECTS бойынша баға	Балдың цифрлық эквиваленті	% мазмұны	Дәстүрлі бағалау шкаласы
B2	A	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-		3,67	90-94	
	B+	B	3,33	85-89	Жақсы
	B	C	3,0	80-84	Жақсы
	B-		2,67	75-79	
	C+		2,33	70-74	
	C	D	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
	C-		1,67	60-64	
	D+		1,33	55-59	
	D	E	1,0	50-54	Қанағаттанарлық
	F	FX, F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
БЕК сәйкес тілді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы	Әріптік жүйесі бойынша баға	ECTS бойынша баға	Балдың цифрлық эквиваленті	% мазмұны	Дәстүрлі бағалау шкаласы
C1	A	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-		3,67	90-94	
	B+	B	3,33	85-89	Жақсы
	B	C	3,0	80-84	Жақсы
	B-		2,67	75-79	
	C+		2,33	70-74	
	C	D	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
	C-		1,67	60-64	
	D+		1,33	55-59	
	D	E	1,0	50-54	Қанағаттанарлық
	F	FX, F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
БЕК сәйкес тілді меңгеру деңгейі мен сипаттамасы	Әріптік жүйесі бойынша баға	ECTS бойынша баға	Балдың цифрлық эквиваленті	% мазмұны	Дәстүрлі бағалау шкаласы
C2	A	A	4,0	95-100	Өте жақсы
	A-		3,67	90-94	

	B+	B	3,33	85-89	Жақсы
	B	C	3,0	80-84	Жақсы
	B-		2,67	75-79	
	C+		2,33	70-74	
	C	D	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
	C-		1,67	60-64	
	D+		1,33	55-59	
	D	E	1,0	50-54	Қанағаттанарлық
	F	FX, F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

5.5.33 Магистранттардың ғылыми-зерттеу жұмысын бағалау (МҒЗЖ) Президент-ректордың бұйрығымен құрылған комиссияның ашық отырысында жүзеге асырылады. Комиссия отырыстарының кестесін оқу-әдістемелік басқарма әзірлейді.

МҒЗЖ 2 компоненттен тұрады:

- жүргізіліп жатқан зерттеу тақырыбы бойынша тапсырмаларды орындау;
- ғылыми/эксперименттік-зерттеу жұмыстарын орындау.

МҒЗЖ бағалау чек-парақтарын кафедралар түлекті даярлау ерекшелігіне қарай дербес әзірлейді.

МҒЗЖ нәтижелерін бағалау дәстүрлі бағалау шкаласына және ECTS-ке ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін аралық аттестаттауды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 5.5.16 -тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

5.6 ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАЦИЯНЫ БАҒАЛАУ ТӘРТІБІ

5.6.1 Қорытынды аттестаттау көлемі (кредиттер саны) модульдік оқу жоспарына сәйкес білім деңгейлері бойынша айқындалады.

5.6.2 Қорытынды аттестаттау келесі нысанда өткізілуі мүмкін:

- бакалавриат деңгейі үшін:
 - дипломдық жобаны/жұмысты қорғау;
 - кешенді емтихан тапсыру;
- магистратура деңгейі үшін:
 - магистрлік диссертацияны қорғау – ғылыми-педагогикалық бағыт үшін;
 - магистрлік жобаны қорғау – бейіндік бағыт үшін.

Қорытынды аттестаттауды өткізудің басқа да нысандары қолданылуы мүмкін. Әр оқу жылына қорытынды аттестаттау нысанын Академиялық кеңес айқындайды.

5.6.3 Магистрлік диссертацияны/жобаны бағалау кезіндегі негізгі критерийлер:

- зерттеу тақырыбының өзектілігі мен жаналығы, оны дамытудың күрделілігі;
- тақырыпты қараудың толықтығы;
- мазмұнның тақырыпқа сәйкестігі;
- жұмыстың практикалық маңыздылығы;
- зерттеу мақсаттары мен міндеттерінің негізділігі;
- ғылыми ережелердің негізділігі;
- қорытындылардың негізділігі;
- материалды сыни талдаудың логикасы мен дәрежесі;
- материалды ұсыну формасы (тіл, стиль);
- пайдаланылған көздердің жарамдылығы мен өкілдігі (шетелдік көздерді пайдалану);
- техникалық талаптарға сәйкестігі;
- тәуелсіздік, тақырыпты зерттеудің шығармашылық сипаты.

5.6.4 Магистрлік диссертацияны/жобаны бағалау кезіндегі қосымша критерийлер:

- зерттеудің теориялық және әдіснамалық негіздерін дербес таңдау және негіздеу;
- жұмыс әдістерінің өзіндік ерекшелігі;
- қарастырылып отырған мәселе бойынша енгізілетін ұсыныстардың толықтығы мен жүйелілігі;

- зерттеу нәтижелері бойынша тұжырымдарды дербес және ғылыми негізделген тұжырымдау;

- жұмыста қойылған міндеттерді шешудің толықтығы;
- тақырыпты ашудың тереңдігі және мәселені қарастыруға пәнаралық көзқарас.

5.6.5 Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғауды бағалау кезінде келесі критерийлерде ескеріледі:

- магистрлік диссертацияның/жобаның мазмұны;
- ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес магистрлік диссертацияны/жобаны ресімдеу;
- магистранттың баяндамасы және оның қорғау кезіндегі сұрақтарға жауаптары;
- жұмыстың ғылыми жетекшісінің магистранттың мінездемесі;
- пікір (рецензия).

5.6.6 Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысын орындау мерзімдерін сақтамауы, ғылыми жетекшіге және рецензентке пікір жазу үшін магистрлік диссертацияның қорытынды нұсқасын ұсыну мерзімдерін бұзуы қорғаудағы бағаның төмендеуіне әкеп соғады.

5.6.7 Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғауды бағалау критерийлері 9-кестеде келтірілген. Осы критерийлерді көрсететін чек-парақтарды кафедралар түлектерді даярлау ерекшелігіне қарай әзірлейді.

Кесте 9. Магистрлік диссертацияны/жобаны қорғауды бағалау критерийлері

Бағалау	Критерийлері
«Өте жақсы» (А, А-)*	<ul style="list-style-type: none"> - мәселенің өзектілігі теория мен практиканың жай-күйін талдауға негізделген, ғылыми мәселелерді шешудегі зерттеудің жаңалығы мен практикалық маңыздылығы көрсетілген: практика үшін де, теория үшін де міндеттерді қоюда маңызды шешімдердің тиімді нұсқалары табылды және сыналды; - магистрант магистрлік диссертацияның әдіснамалық негіздемесін сауатты ұсынды: зерттеудің авторлық идеясын нақты тұжырымдады, эксперименттің нәтижелеріне терең және мазмұнды теориялық талдау жүргізді; - зерттеу нәтижелерін өндіріске немесе оқу процесіне енгізу актілері бар; - зерттеу мақсаттарының, міндеттерінің, ғылыми ережелерінің, қорытындылары негізді келтірілген, жұмыста дереккөздер мен библиографияны сыни тұрғыдан қарай отырып, пайдаланылған дереккөздер дәлелді болып табылады; - жұмыс техникалық талаптарға сәйкес келеді және магистрантпен мерзімді сақтай отырып орындалды; - магистранттың пікірталас мәселелерін шешуде теория мен практиканың өзіндік әзірленген әдістері мен тәсілдерінің болуы; - жұмыс нәтижелері жарияланды, автор конференцияларға қатысты; - магистрант сенімді нәтижелерді, жұмыста қойылған міндеттерді шешудің толықтығын, материалды логикалық және дәйекті баяндауды көрсетеді; - жұмыс мәтіні ғылымның жоғары деңгейімен ерекшеленеді, зерттеу логикасы анық байқалады, бар зерттеулерге сыни талдау дұрыс беріледі, автор өз көзқарасын дәлелдейді; - магистрант зерттелген материалдың (құбылыстың, тақырыптың) мәселелерін терең білетіндігін көрсетеді, аттестаттау

	комиссиясының төрағасы мен мүшелерінің сұрақтарына толық дәлелді жауаптар береді
«Жақсы» (C+, B-, B, B+)**	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыс зерттеу сипатына ие, дұрыс баяндалған теориялық негізге ие, дереккөздер мен әдебиеттерді жеткілікті егжей-тегжейлі талдау және сыни талдау жасақталған, тиісті тұжырымдары бар материалды дәйекті түрде ұсынылған, бірақ зерттеудің өзектілігі жеткілікті толық негізделмеген, магистрлік зерттеудің әдіснамалық тәсілдері мен мақсатты сипаттамалары нақты анықталмаған; - зерттеу объектісін талдау жеткілікті терең орындалмады, тұжырымдардың сенімділігі, өзіндік ерекшелігі мен жаңалығы бірқатар елеусіз ескертулерге ие, жұмыста кәсіби сала үшін маңызы бар теориялық немесе практикалық мәселенің ішінара шешімі берілген; - жұмыста қолданылатын зерттеу әдістерінің, формаларының технологиялық сипаттамасы берілген, бірақ зерттеу әдістерін таңдау негізсіз, ұсынылған зерттеу құралдары даралау мен саралаудың дәстүрлі әдістері болып табылады; - диссертацияның негізгі мәтіні бірыңғай логикада баяндалған, нақтылық талаптарына сәйкес келеді, бірақ жеткілікті негізделмеген мәлімдемелер бар, нәтижелерді ұсынудың стилдік жағына және/немесе дереккөздерге сілтемелердің дұрыстығына ішінара ескертулер бар; - қорғау кезінде магистрант тақырып мәселелерін жақсы білетіндігін көрсетеді, зерттеу деректерімен жұмыс істейді, зерттеу тақырыбы бойынша ұсыныстар енгізеді, баяндама барысында презентация пайдаланылады, бірақ барлық сұрақтарға толық және дәлелді жауаптар бермейді; - диссертация мен автореферат мәтіні жалпы жазбаша жұмыстарды рәсімдеудің қолданыстағы стандарттарына сәйкес ресімделген, бірақ кейбір кемшіліктері бар
«Қанағаттанарлық» (D, D+, C-, C)**	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыс зерттеу сипатына ие, теориялық негізге ие, деректану материалына негізделген, бірақ жан-жақты емес, жеткіліксіз сыни талдауға ие, онда материалды ұсынудың сәйкессіздігі көрінеді, негізсіз ұсыныстар ұсынылған; - жұмыста мәселені шешудің бағыттары ғана қарастырылады, алынған нәтижелер жалпы сипатта болады, ұсынылған зерттеу материалдарының тиісті дәлелдері жоқ; - магистрлік зерттеудің мақсаты мен сипаттамалары туралы тиісті ғылыми негіздеме жоқ, алынған нәтижелер бойынша тұжырымдардың дұрыстығы, өзіндік ерекшелігі мен жаңалығы біршама ескертулер тудырады; - магистрлік диссертацияны қорғауда студент сенімсіздік танытады, тақырып, ғылыми әдебиет, дереккөздер мәселелерімен толық таныс еместігін көрсетеді, магистрлік жұмыстың негізгі мазмұнын түсінудің мәніне әсер ететін материалды ұсыну кезінде елеулі дәлсіздіктерге жол береді, қойылған сұрақтарға әрдайым толық дәлелді жауаптар бермейді; - диссертация мәтінінде зерттеу материалын ұсынудың бірыңғай логикасының бұзылуы бар, зерттеудің негізгі ұғымдарын түсіндіруде қателіктер жіберілді, кейбір ұғымдарды басқалармен алмастыруға жол берілді;

	- жұмыста зерттеу нәтижелерін ұсыну ғылыми стилінің және/немесе дереккөздерге сілтемелердің дұрыстығына елеулі ескертулер бар, жұмысты ресімдеуде кемшіліктер бар
«Қанағаттанарлықсыз» (F)	- жұмыс нәтижелерін ұсыну ғылыми стилінің және/немесе дереккөздерге сілтемелердің дұрыстығына елеулі ескертулер бар; - нәтижелердің дұрыстығына күмән келтіріледі, нәтижелердің түпнұсқалығы мен жаңалығы жоқ; - магистрлік диссертацияны орындау кезінде магистрант еркіндік пен шығармашылықты өте нашар көрсетті, автордың жеке көзқарасын анықтауда кемшіліктер бар; - қорғау кезінде білім алушы комиссия мүшелерінің көптеген сұрақтарына жауап бермеді

* Критерийлердің бірі сәйкес келмеген жағдайда мүмкін болатын ең жоғары бағадан 1 (бір) балл шегеріледі

** Критерийлердің бірі анықталған кезде мүмкін болатын ең жоғары бағадан 3 (үш) балл шегеріледі

5.6.8 Дипломдық жобаны/жұмысты бағалау кезіндегі негізгі критерийлер:

- дипломдық жұмысы тақырыбының өзектілігі;
- зерттеу барысында алынған барлық нәтижелер мен қорытындылардың негіздемесі;
- зерттеудің жаңалығы;
- студенттің жұмысты орындаудағы дербестігі;
- атқарылған жұмыстың практикалық қолданылуы немесе маңызы;
- көптеген дереккөздерді (10 жылдан аспаған), оның ішінде шетелдік авторларды пайдалану;
- жиналған деректердің жеткілікті саны;
- баяндалған материалдың сауаттылығы мен қисындылығы;
- жүргізілген есептеулердегі қателіксіз және олардың дәлдігі;
- жұмыс тақырыбын толық ашу және мазмұнның тақырыпқа сәйкестігі;
- дұрыс безендіру;
- студенттің зерттелетін мәселе бойынша білімі;
- ғылыми жетекшінің алдын ала бағалауы, ескертулердің болуы.

5.6.9 Дипломдық жұмысты/жобаны қорғауды бағалау критерийлері 10-кестеде келтірілген. Осы критерийлерді көрсететін чек-парақтарды кафедралар түлектерді даярлау ерекшелігіне қарай әзірлейді.

Кесте 10. Дипломдық жұмысты/жобаны қорғауды бағалау критерийлері

Бағалау	Критерийлері
«Өте жақсы» (A, A-)*	- жұмыс Бітіру жұмыстарын/жобаларын және курстық жұмыстарды/жобаларды дайындау және ресімдеу бойынша Нұсқаулықтың талаптарына толық сәйкес ресімделді; - жұмыс зерттеу сипатына ие; - нақты мәселеде белгілі практикалық тәжірибе сыни тұрғыдан қаралды; - жұмыста мәлімделген тақырып ашылады, қойылған міндеттердің шешімі қамтылды; - жұмыстың теориялық және практикалық бөлігі органикалық түрде өзара байланысты; - дереккөздерді зерттеу негізінде жұмыста нақты материалға дербес талдау жасалды;

	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыста тәуелсіз тұжырымдар жасалды, бітіруші материалды еркін меңгергенін көрсетеді, сұрақтардың негізгі бөлігіне сенімді жауап береді; - жұмыс уақытында, толық шолулармен және ілеспе құжаттармен ұсынылған; - жұмыста пәнаралық байланыстар бөлінді, себеп-салдарлық байланыстар орнатылды; - қорғау кезінде студент өзіне берілген тақырып бойынша терең білімін көрсетеді, жұмыста еркін және жылдам бағдарланады, дипломға үлестірме материалды сенімді пайдаланады және сұрақтарға нақты жауап береді
«Жақсы» (C+, B-, B, B+)**	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыс Бітіру жұмыстарын/жобаларын және курстық жұмыстарды/жобаларды дайындау және ресімдеу бойынша Нұсқаулықтың талаптарынан елеусіз ауытқулармен ресімделді; - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпты жеткілікті түрде ашпайды, қойылған барлық міндеттер шешілмейді; - жұмыстың теориялық және практикалық бөлігі бір-бірімен жеткіліксіз байланысты; - бітіруші материалдарды игере отырып, бірақ барлық сұрақтарға қанағаттанарлық жауап бермейді; - нақты материал мен көздерді талдау кезінде жеке көзқарастың жеткіліксіздігі; - жұмыс уақытында, толық шолулармен және ілеспе құжаттармен ұсынылған
«Қанағаттанарлық» (D, D+, C-, C)**	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыс Бітіру жұмыстарын/жобаларын және курстық жұмыстарды/жобаларды дайындау және ресімдеу бойынша Нұсқаулықтың талаптарынан шамалы ауытқулармен орындалды; - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпты нашар ашады, қойылған міндеттерді шешу қанағаттанарлық емес (көптеген қарсылықтар мен жауапсыз сұрақтарды тудырады); - дереккөз базасы аз қамтылған, әдебиет пен нақты материалды дербес талдау жоқ; - мәселені шешудің теориялық тәсілдерін және осы саладағы жетекші ғалымдардың жұмысын нашар білу; - жұмысты сенімсіз қорғау, сұрақтарға жауаптарды аттестаттау комиссиясының мүшелері қанағаттанарлық деп қабылдамайды; - жұмыс бітіру біліктілік жұмыстарын ұсыну мерзімін бұза отырып ұсынылды, мазмұнына елеулі ескертулер бар
«Қанағаттанарлықсыз» (F)	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыс бітіру біліктілік жұмыстарын ұсыну мерзімін бұза отырып ұсынылған, мазмұнына елеулі ескертулер бар; - жұмыс Бітіру жұмыстарын/жобаларын және курстық жұмыстарды/жобаларды дайындау және ресімдеу бойынша Нұсқаулықтың талаптарына сәйкес келмейді; - бітіруші теориялық ережелерді растай алмайды; - бітіруші жұмыс тақырыбы бойынша дереккөздерді білмейді немесе оларды сипаттай алмайды; - қорғауда студент қорытынды жасай алмайды, сұрақтарға жауап бермейді; - жұмыста дербес әзірлемелер, шешімдер немесе қорытындылар жоқ; - жұмыста көшіріп алынған мәтіннің үлкен бөліктері табылды

* Критерийлердің бірі сәйкес келмеген жағдайда мүмкін болатын ең жоғары бағадан 1 (бір) балл шегеріледі

**** Критерийлердің бірі анықталған кезде мүмкін болатын ең жоғары бағадан 3 (үш) балл шегеріледі**

5.6.10 Кешенді емтихан 2 кезеңде өткізіледі:

- 1 кезең – 3 базалық пән бойынша кешенді емтихан;
- 2 кезең – 2 бейіндік пән бойынша кешенді емтихан.

Әр пән бойынша білім алушының жауаптары 100 балдық шкала бойынша бағаланады. 1 кезеңнің кешенді емтиханының нәтижелері бойынша қорытынды баға келесі формула бойынша есептеледі (БП – базалық пән):

$$\text{Қорытынды бағалау}_1 = \frac{\text{БП1} + \text{БП2} + \text{БП3}}{3}$$

2 кезеңнің кешенді емтиханының нәтижелері бойынша қорытынды баға келесі формула бойынша есептеледі (БП – базалық пән):

$$\text{Қорытынды бағалау}_2 = \frac{\text{БП1} + \text{БП2}}{2}$$

5.6.11 Кешенді емтихандар бойынша бағдарлама және тапсырмалар тізбесі келесі көлемде әзірленеді:

- 1-ші кешенді емтихан бойынша - 60 сұрақ, әр пән бойынша 20 сұрақ;
- 2-ші кешенді емтихан бойынша - 60 сұрақ, әр пән бойынша 30 сұрақ.

5.6.12 Кешенді емтихан келесі нысандарда өткізілуі мүмкін:

- университеттің LMS жүйесін қолдана отырып, компьютерлік сыныптарда жазбаша түрде;

- аудиторияда жазбаша түрде (пәндерінің ерекшелігі формулаларды сипаттауды, есептеулерді орындауды, графикалық объектілерді салуды және т. б. көздейтін білім беру бағдарламалары үшін);

- аудиторияда жазбаша-ауызша нысанда (пәндерінің ерекшелігі ПДНВ-78/95, Кесте А-II/1; Кесте А-III/3 халықаралық конвенциясының талаптарына сәйкес келетін білім беру бағдарламалары үшін).

5.6.13 Әрбір білім беру бағдарламасы бойынша кешенді емтихандардың нысаны кафедралардың ұсынысы бойынша Академиялық кеңестің шешімімен бекітіледі.

5.6.14 Компьютерлік сыныпта жазбаша емтихан өткізу кезінде билет кешенді емтихан сұрақтары банкінен ААЖ автоматты түрде жасалады.

Аудиторияда жазбаша және жазбаша-ауызша емтихандар компьютерлік бағдарлама жасаған билеттер бланкілерінде өткізіледі

5.6.15 Кешенді эзамендерді ұйымдастыру, өткізу және бағалау үшін Президенттің бұйрығымен құрылатын комиссияның 2 түрі құрылады:

- аттестаттау комиссиясы (АК) – орындалған жұмыстарды тексеру үшін;
- кезекші комиссия (КК) - кешенді емтихандарды ұйымдастыру үшін.

5.6.16 Әрбір білім беру бағдарламасы немесе білім беру бағдарламалары тобы бойынша АК құрамына:

- төраға;
- кешенді емтиханға енгізілген пәндерді оқыту тәжірибесі бар оқытушылар;
- техникалық хатшы.

Әрбір білім беру бағдарламасы немесе білім беру бағдарламалары тобы бойынша КК құрамына:

- АК техникалық хатшысы;
- кафедралар мен факультеттердің мамандары;
- ТО мамандары.

5.6.17 Кешенді емтиханды ұйымдастыру жөніндегі техникалық хатшының функциялары:

- білім алушылар мен АК мүшелеріне жиынтық емтихандарды өткізу кестесі туралы уақтылы хабарлау;

- АК әрбір мүшесі үшін осы Нұсқаулыққа сәйкес критерийлер бойынша кафедра әзірлеген чек-парақтарды дайындау;

- орындалған емтихан жұмыстарын таратуды және жинауды ұйымдастыру;

- емтихан жұмысын одан әрі кодтау үшін емтихан аяқталғаннан кейін конвертте ТО мамандарына міндетті түрде тапсыру.

Компьютерлік сыныптарда өткізілетін жазбаша кешенді емтиханға техникалық хатшының қатысуы міндетті емес.

5.6.18 Кешенді емтиханды ұйымдастыру бойынша кафедралар мен факультеттер мамандарының функциялары:

- кешенді емтихан кестесіне сәйкес аудиторияда білім алушылардың отыруын ұйымдастыру;

- кешенді емтихандар кезінде Академиялық адалдық ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету.

5.6.19 Кешенді емтиханды ұйымдастыру бойынша ТО мамандарының функциялары:

- кестеге сәйкес аудиторияны алдын ала тексеру;

- кешенді емтихандардың ведомостарын дайындау;

- банктің техникалық хатшысына емтихан материалдарын уақтылы ұсыну;

- кешенді емтихан кестесіне сәйкес аудиторияда білім алушылардың отыруын ұйымдастыру;

- кешенді емтихандар кезінде Академиялық адалдық ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету;

- кодтау үшін емтихан материалдарын беру.

5.6.20 Емтихан аяқталғаннан кейін жауап бланкілері ТО шифрланады, әрі қарай аттестаттау комиссиясын тексеруге және бағалауға беріледі.

Аттестаттау комиссиясы жұмыстарды тексеруді 48 сағат ішінде аяқтайды және ведомосты ресімдеу үшін ТО-на береді. ТО түгендеуді жүргізеді және аттестаттау комиссиясына университет ААЖ-ға балл қою үшін ведомость береді.

Университет ААЖ-ға кешенді емтихан нәтижелерін енгізгеннен кейін аттестаттау комиссиясы тиісті білім беру бағдарламасы бойынша академиялық дәреже беру/бермеу туралы шешім қабылдайды. Комиссияның шешімі ұсыныммен ресімделеді.

5.6.21 Кешенді емтихандардың тапсырмаларын орындауға келесі уақыт бөлінеді:

- университеттің LMS жүйесін қолдана отырып, компьютерлік сыныптарда жазбаша түрде - кестеге сәйкес емтихан басталғаннан бастап әр сұраққа 45 минут;

- аудиторияда жазбаша түрде (пәндерінің ерекшелігі формулаларды сипаттауды, есептеулерді орындауды, графикалық объектілерді салуды және т. б. көздейтін білім беру бағдарламалары үшін) - кестеге сәйкес емтихан басталғаннан бастап әр сұраққа 60 минут;

- аудиторияда жазбаша-ауызша нысанда (пәндерінің ерекшелігі ПДНВ-78/95, Кесте А-II/1; Кесте А-III/3 халықаралық конвенциясының талаптарына сәйкес келетін білім беру бағдарламалары үшін) - кестеге сәйкес емтихан басталғаннан бастап әр сұраққа 60 минут.

5.6.22 Кешенді емтиханды бағалау критерийлері 11-кестеде келтірілген. Осы критерийлерді көрсететін чек-парақтарды кафедралар түлектерді даярлау ерекшелігіне қарай әзірлейді.

Кесте 11. Кешенді емтиханды бағалау критерийлері

Бағалау	Критерийлері
«Өте жақсы» (А, А-)*	Білім алушы: - мәселе бойынша теориялық білімнің жоғары деңгейін көрсетеді;

	<ul style="list-style-type: none"> - сенімді фактілер мен дәлелдер келтіреді, практикалық жағдайларды талдайды; - терминологияны жоғары меңгерушілігін көрсетеді; - өз көзқарасының нақты, дәйекті, дәлелді мәлімдемейді; - пәнаралық байланыстарды бөліп көрсетеді, себеп-салдарлық байланыстарды орнатады; - дербес тұжырымдар мен жалпылау жасайды; - мәселенің барлық бөлімдеріне назар аударады; - әртүрлі көзқарастарды келтіреді; - сұраққа катысты қосымша ақпаратты пайдаланады; - тиімді жазу стилі (жауап логикалық, анық, дәлелді түрде жасалған)
«Жаксы» (C+, B-, B, B+)**	<ul style="list-style-type: none"> - терминологияда, презентация логикасында кейбір дәлсіздіктерге жол береді; - тек негізгі теориялық материалды білудің жеткілікті деңгейін көрсетеді; - мәселе бойынша жеткілікті, бірақ дәлелденбеген фактілерді келтіреді; - тәуелсіз тұжырымдар мен жалпылама тұжырымдар жасамайды; - себеп-салдарлық байланыстарды анықтамайды; - жауапта грамматикалық, стилістикалық қателер бар
«Қанағаттанарлық» (D, D+, C-, C)**	<ul style="list-style-type: none"> - теорияның практикамен байланысы жоқ; - мысалдар келтірмей, негізгі материал бойынша толық емес білімді көрсетеді; - терминологияда айтарлықтай дәлсіздіктерге жол береді; - тәуелсіз тұжырымдарсыз қысқаша жалпылау береді; - жауапбы логикалық реттіліктің бұзылуымен фрагменттік сипатта болады; - мәселеге қатысты қосымша мәліметтер келтірмейді
«Қанағаттанарлықсыз» (F)	<ul style="list-style-type: none"> - мағынасын түсінбестен баяндалған үзінді білімді көрсетеді; - ешқандай тұжырымдар мен жалпылау жоқ; - жауапта терминология қолданылмаған; - тиімсіз жазу стилі (жауап қисынды емес, анық емес, дәлелденбеген)

* Критерийлердің бірі сәйкес келмеген жағдайда мүмкін болатын ең жоғары бағадан 1 (бір) балл шегеріледі

** Критерийлердің бірі анықталған кезде мүмкін болатын ең жоғары бағадан 3 (үш) балл шегеріледі

Ескерту: 5.6.2-тармақ 26.03.2025 жылғы жаңа редакцияда өзгертілді

6. БАЛДЫҚ-РЕЙТИНГТІК ӘРІПТІК ЖҮЙЕСІНІҢ БАҒАЛАР ШКАЛАСЫ

Білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі (12 кесте) әріптік жүйе бойынша бағаларды, оларға сәйкес келетін балдардың цифрлық баламасын, бағалаудың пайыздық мазмұнын және дәстүрлі бағаларды қамтитын он екі балдық шкала бойынша құрылған.

Кесте 12. Дәстүрлі бағалау шкаласына және ECTS-ке ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін аралық аттестаттауды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйесі бойынша баға	Цифрлық эквиваленті	Балл (% мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	

И УЕ 204-2022. Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау тәртібі бойынша нұсқаулық. Үшінші басылым

B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

